

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА (КЛІНІЧНА ПРАКТИКА З ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ
ТА ЕРГОТЕРАПІЇ ПРИ ПОРУШЕННІ ДІЯЛЬНОСТІ НЕРВОВОЇ
СИСТЕМИ)**

Спеціальність: 277 «Фізична терапія, ерготерапія». Обсяг: 8 кредити (ECTS 240 год.)
Освітньо-професійна програма: **Фізична терапія, ерготерапія**
Код компонента в освітній програмі: **ОК 41**
Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**
Форма здобуття освіти: **очна (денна)**
Рік навчання: **IV**
Семестр(и): **VIII (весняний)**
Тип освітнього компонента: **обов'язковий**
Навчальний рік: **2025-2026**

Навчальні заняття: **практичні заняття**
Підсумковий контроль: **диф.залік**
Пререквізити: **Неврологія та нейрохірургія (за професійним спрямуванням),
Обстеження, методи оцінки та контролю при порушеннях функції нервової системи,
Фізична терапія та ерготерапія при порушеннях функції нервової системи**

Кафедра/підрозділ: **кафедра спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії**, вул. О. Шпейєра, 4, м. Харків, Філія Університетська лікарня ХНМУ, 2-й поверх, праве крило.

Керівники освітнього компонента: викладач кафедри спортивної, медичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії.: **Гурбич Олександр Сергійович**
email: os.hurbych@kntmu.edu.ua

Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle):
<https://distance.kntmu.edu.ua/enrol/index.php?id=5413>

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Дисципліна спрямована на формування у здобувачів практичних умінь та навичок з надання фізичної терапії та ерготерапії пацієнтам із різними порушеннями діяльності нервової системи. У процесі практики здобувачі отримують можливість застосовувати знання з медико-біологічних та клінічних дисциплін для оцінки функціонального стану пацієнтів, вибору засобів та методів реабілітації, планування та реалізації індивідуальних програм відновлення. Практика інтегрує теоретичну підготовку з клінічною діяльністю, забезпечує розвиток клінічного мислення та професійної етики асистента фізичного терапевта.

МЕТА КУРСУ: є підготовка здобувачів до практичної діяльності у сфері фізичної терапії та ерготерапії при неврологічних порушеннях, формування компетентностей щодо оцінки стану пацієнтів, розробки та реалізації програм реабілітації.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Після завершення курсу здобувачі будуть знати основні клінічні прояви уражень нервової системи; сучасні підходи фізичної терапії та ерготерапії при інсульті, черепно-мозковій і спинномозковій травмі, хворобі Паркінсона, розсіяному склерозі, дитячому церебральному паралічі, полінейропатіях та інших порушеннях; методи функціонального обстеження (шкали, тести, інструментальні методи); принципи складання індивідуальної програми реабілітації; профілактику ускладнень та принципи безпеки пацієнта під час реабілітаційних втручань. Будуть вміти: проводити первинне та повторне обстеження пацієнтів з ураженнями нервової системи; користуватися стандартними шкалами та тестами (Берг, Тінетті, FIM, Бартел, MMSE та ін.); розробляти і реалізовувати програми фізичної терапії та ерготерапії; застосовувати лікувальну гімнастику, постуральний тренінг, когнітивні вправи, ерготерапевтичні методи; працювати з пацієнтом над формуванням побутових і соціальних навичок; аналізувати результати проведеної терапії та коригувати програму реабілітації.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем практичних занять (60 год.):

- Тема 1. Роль фізичного терапевта та ерготерапевта в мультидисциплінарній команді.
- Тема 2. Використання Міжнародної класифікації функціонування (МКФ) у неврологічній реабілітації.
- Тема 3. Використання шкал та тестів оцінки при неврологічних захворюваннях
- Тема 4. Тестування ходи, рівноваги та координації.
- Тема 5. Оцінка когнітивних функцій і комунікації в клінічній практиці.
- Тема 6. Оцінка функціонального стану пацієнта з інсультом.
- Тема 7. Фізична терапія після інсульту.
- Тема 8. Ерготерапія у відновленні побутових навичок після інсульту.
- Тема 9. Фізична терапія при хворобі Паркінсона.
- Тема 10. Ерготерапія при хворобі Паркінсона.
- Тема 11. Комплексна реабілітація при розсіяному склерозі.
- Тема 12. Ерготерапія при розсіяному склерозі
- Тема 13. Фізична терапія при черепно-мозковій травмі.
- Тема 14. Ерготерапія при черепно-мозкових травмах.
- Тема 15. Фізична терапія при травмах та захворюваннях спинного мозку.
- Тема 16. Ерготерапія при пошкодженнях спинного мозку.
- Тема 17. Реабілітація пацієнтів із дитячим церебральним паралічем
- Тема 18. Використання ерготерапії у дітей із порушеннями моторики.
- Тема 19. Фізична терапія при нейропатіях периферичних нервів.
- Тема 20. Ерготерапія при ураженнях периферичної нервової системи.
- Тема 21. Фізична терапія при полінейропатіях.
- Тема 22. Фізична терапія при нейроп'язових захворюваннях.
- Тема 23. Фізична терапія при атаксіях і порушеннях координації.
- Тема 24. Ерготерапевтичні стратегії при порушеннях моторики верхньої кінцівки.
- Тема 25. Тренування ходи та рівноваги у пацієнтів із неврологічною патологією.
- Тема 26. Фізична терапія при треморі та гіперкінезах.
- Тема 27. Ерготерапія при когнітивних порушеннях.
- Тема 28. Ерготерапія у пацієнтів із афазією та порушеннями комунікації.
- Тема 29. Ерготерапія у пацієнтів із порушеннями сенсорних функцій.
- Тема 30. Профілактика ускладнень (контрактур, пролежнів) у неврологічних пацієнтів

Перелік тем самостійної роботи студента (180 год.)

- Тема 1. Роль фізичного терапевта та ерготерапевта в мультидисциплінарній команді.
- Тема 2. Використання Міжнародної класифікації функціонування (МКФ) у неврологічній реабілітації.
- Тема 3. Використання шкал та тестів оцінки при неврологічних захворюваннях
- Тема 4. Тестування ходи, рівноваги та координації.
- Тема 5. Оцінка когнітивних функцій і комунікації в клінічній практиці.
- Тема 6. Оцінка функціонального стану пацієнта з інсультом.
- Тема 7. Фізична терапія після інсульту.
- Тема 8. Ерготерапія у відновленні побутових навичок після інсульту.
- Тема 9. Фізична терапія при хворобі Паркінсона.
- Тема 10. Ерготерапія при хворобі Паркінсона.
- Тема 11. Комплексна реабілітація при розсіяному склерозі.
- Тема 12. Ерготерапія при розсіяному склерозі
- Тема 13. Фізична терапія при черепно-мозковій травмі.
- Тема 14. Ерготерапія при черепно-мозкових травмах.
- Тема 15. Фізична терапія при травмах та захворюваннях спинного мозку.
- Тема 16. Ерготерапія при пошкодженнях спинного мозку.
- Тема 17. Реабілітація пацієнтів із дитячим церебральним паралічем
- Тема 18. Використання ерготерапії у дітей із порушеннями моторики.

- Тема 19. Фізична терапія при нейропатіях периферичних нервів.
- Тема 20. Ерготерапія при ураженнях периферичної нервової системи.
- Тема 21. Фізична терапія при полінейропатіях.
- Тема 22. Фізична терапія при нейрому'язових захворюваннях.
- Тема 23. Фізична терапія при атаксіях і порушеннях координації.
- Тема 24. Ерготерапевтичні стратегії при порушеннях моторики верхньої кінцівки.
- Тема 25. Тренування ходи та рівноваги у пацієнтів із неврологічною патологією.
- Тема 26. Фізична терапія при треморі та гіперкінезах.
- Тема 27. Ерготерапія при когнітивних порушеннях.
- Тема 28. Ерготерапія у пацієнтів із афазією та порушеннями комунікації.
- Тема 29. Ерготерапія у пацієнтів із порушеннями сенсорних функцій.
- Тема 30. Профілактика ускладнень (контрактур, пролежнів) у неврологічних пацієнтів

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: методи вправ (практичні), методи використання слова (педагогічне словесне пояснення) та методи наочності (демонстрація рухів), інтерактивні методи.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (https://knmu.edu.ua/doc_block_type/instrukcziyi-navchalnogo-proczesu/). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/pol_por-vidprac-zaniat.pdf).

В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (70 – 120 балів) відповідно до таблиці 1 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД за обидва семестри становить **загальну навчальну діяльність (ЗНД)**.

Індивідуальні завдання (ІЗ) оцінюються до 10 балів.

Підсумковий контроль. Умовою допуску до заліку є набрання 120 балів ЗНД. Оцінка за залік становить від 120 до 200 балів.

Оцінка з дисципліни (ОД). $ОД = ЗНД + ІЗ$.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі:

- Курс передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Освоєння освітнього компоненту передбачає обов'язкове відвідування практичних занять, а також самостійну роботу.
- Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем практичних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою.

- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо здобувач освіти відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації здобувач освіти повинен вказати джерело, використане в ході виконання завдання. У разі виявлення факту плагіату здобувач освіти отримує за завдання 0 балів.

Відвідування занять. Відвідування практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є спортивна форма. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/pol_por-vidprac-zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту. Допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Вакуленко Л.О. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії / Л.О. Вакуленко та інші. - Видавництво: Укрмедкнига, 2023 – 372 с.
2. Сітовський А. М. Фізична терапія, ерготерапія при неврологічних дисфункціях : навч. посібник / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2022. – 323 с.
3. Крук Б. Р. Клінічний реабілітаційний менеджмент при порушенні функції нервової системи : лекції з навчальної дисципліни / ЛДУФК ім. І. Боберського. – Львів, 2024. – 88 с.
4. Андрійчук О. Я., Грейда Н. Б., Лавринюк В. Є. Фізична терапія та ерготерапія при інсульті : метод. рекомендації / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2024. – 44 с
5. Писанка В. В., Гордієнко О. В. Фізична терапія та ерготерапія осіб з нервово-м'язовими захворюваннями / У зб. наук. праць Всеукр. конф. “Мультидисциплінарний підхід у фізичній реабілітаційній медицині”. Харків, 2022. – С. 104–106.

Зав. кафедри спортивної,
фізичної та реабілітаційної
медицини, фізичної терапії,
ерготерапії, к.мед.н, доцент

Олена МАРКОВСЬКА

